

ข้อเสนอนโยบาย
ในการปกป้องสิทธิชนเผ่าพื้นเมือง ชุมชนท้องถิ่น ผู้หญิง
ในการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ
เพื่อรับมือโลกรวนที่เป็นธรรมและยั่งยืน

- 1) รัฐต้องทบทวนและสรุปบทเรียนการดำเนินการแก้ไขปัญหาโลกรวนผิดพลาด
- 2) รัฐจึงต้องนำหลักการ“เคารพในความหลากหลายทางเพศชาติพันธุ์ วิถีชีวิต วัฒนธรรม และองค์ความรู้ท้องถิ่นในการจัดการความหลากหลายชีวภาพ ” มาเป็นเครื่องมือในการจัดการ การออกแบบและกำหนดนโยบาย และต้องให้ทุกกลุ่มที่หลากหลายได้เข้าถึงสิทธิอย่างเท่าเทียมแท้จริง
- 3) สิทธิชนเผ่าพื้นเมืองเป็นที่ยอมรับในระดับสากล ดังนั้นรัฐบาลต้องยอมรับการมีตัวตนของชนเผ่าพื้นเมืองในประเทศไทย รวมถึงสิทธิในการดำรงชีวิต การตัดสินใจ การใช้ที่ดินและการจัดการทรัพยากร ระบบอาหาร และการใช้หลักฉันทานุมัติที่ได้รับการรับรู้ ข้อมูล บอกแจ้งล่วงหน้า และเป็นอิสระ (FPIC)
- 4) รัฐบาลต้องส่งเสริม ค้ำครอง และปกป้องสิทธิของชนเผ่าพื้นเมือง สิทธิชุมชน ตลอดจนอนุรักษ์ ส่งเสริม และฟื้นฟูอัตลักษณ์ ภาษา วัฒนธรรม ภูมิปัญญา อาหาร สมุนไพรและพันธุ์พืช พื้นที่ทางจิตวิญญาณ และพื้นที่ทำมาหากินตามจารีตประเพณี
- 5) รัฐต้องมีมาตรการให้มีตัวแทนภาคประชาชนในกลไกการจัดทำแผนและนโยบาย คณะทำงาน และต้องมีสัดส่วนเพศสภาพ ชนเผ่าพื้นเมือง ชุมชนท้องถิ่น ในการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ
- 6) กำหนดกลุ่มคนเปราะบาง ชนเผ่า เกษตรกร สตรี เยาวชน ประมงพื้นบ้านเป็นผู้ที่จะต้องเข้าเข้าถึงการพัฒนาศักยภาพ การเข้าถึงข้อมูลเพียงพอทั่วถึง เท่าทันและเท่าเทียม โดยคำนึงถึงเพศสภาพ วัฒนธรรม ภูมิปัญญา และได้รับการปกป้อง ค้ำครอง ส่งเสริมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ความหลากหลายทางชีวภาพ

ข้อเสนอนโยบาย

ในการการปกป้องสิทธิชนเผ่าพื้นเมือง ชุมชนท้องถิ่น ผู้หญิง

ในการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อรับมือโลกรวนที่เป็นธรรมและยั่งยืน (ต่อ)

6) รัฐต้องส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพแกนนำชนเผ่าพื้นเมือง ชุมชนท้องถิ่น โดยเฉพาะสตรีและเยาวชน ให้ได้รับรู้และเข้าถึงข้อมูลและกลไกเกี่ยวกับอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ (CBD) กรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (UNFCCC) พร้อมทั้งสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาและปรับปรุงนโยบาย กฎหมาย และแผนงานระดับชาติที่เกี่ยวข้อง เช่น แผนแม่บทบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพระดับชาติ (NBSAP) และแผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ (NAP) ร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เป็นต้น เพื่อให้เกิดกระบวนการพัฒนาแผนงานเชิงปฏิบัติการที่สร้างความร่วมมือระหว่างรัฐและชนเผ่าพื้นเมือง และสามารถนำไปปฏิบัติการให้สอดคล้องกับกรอบงานความหลากหลายทางชีวภาพของโลกหลังปี พ.ศ. 2563 (Post-2020 Global Biodiversity Framework: GBF) และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ที่เกี่ยวข้องกับชนเผ่าพื้นเมืองได้อย่างมีรูปธรรม

7) รัฐต้องจัดสรรงบประมาณให้ชุมชนในตั้งปรับตัวให้มีมิติหญิงชาย โดยมีมาตรการที่ให้ตอบสนองและสอดคล้องกับวิถีชีวิตของชนเผ่าพื้นเมืองชุมชนท้องถิ่นชาวประมง เกษตรกร ให้ได้เข้าถึงการสนับสนุนตามความต้องการและลักษณะเฉพาะของแต่ละกลุ่มบุคคลอย่างเสมอภาคเป็นธรรม

8) รวมทั้งสนับสนุนให้ชนเผ่าพื้นเมืองและชุมชนท้องถิ่น ผู้หญิง มีส่วนร่วมในการสร้างกลไกทางการเงินใหม่และเข้าถึงกองทุนที่เกี่ยวข้องได้ เช่น กองทุนภูมิอากาศสีเขียว (Green Climate Fund-GCF)

ข้อเสนอนโยบาย

ในการการปกป้องสิทธิชนเผ่าพื้นเมือง ชุมชนท้องถิ่น ผู้หญิง

ในการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อรับมือโลกรวนที่เป็นธรรมและยั่งยืน (ต่อ)

9) ให้รัฐดำเนินนโยบายและมาตรการภายใต้หลักคิด “สิทธิชุมชนและการมีส่วนร่วมของประชาชน” อย่างเต็มที่และโดยตรง รวมถึงเยาวชน สตรี คนพิการ และผู้รู้ภูมิปัญญาชนเผ่าพื้นเมือง ชุมชนท้องถิ่น โดยกำหนดแนวเขตป่าไม้ ที่ดินที่อยู่อาศัย ระบบนิเวศเกษตร ไร่หมุนเวียน และทะเลหมุนเวียน ในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของภูมิทัศน์ทางนิเวศ เศรษฐกิจ วัฒนธรรมที่มีบทบาทหน้าที่หลากหลายและบูรณาการ เพื่อให้เป็นสิทธิอันชอบธรรมของชนเผ่าพื้นเมือง ชุมชนท้องถิ่น หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่สามารถตกลงกันได้โดยไม่ยึดติดกับแนวเขตป่าไม้หรือเขตอนุรักษ์ทางทะเลเดิมที่ประกาศในกฎหมายแต่เพียงด้านเดียว และให้การปฏิบัติการของเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้อง จะต้องไม่เหยียดหยามต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ไม่ข่มขู่ คุกคาม และใช้กำลังบังคับหรือเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม

10) ให้รัฐและนายทุนยุติมาตรการและแนวทางที่เป็นการคุกคาม และลดทอนสิทธิมนุษยชนกับชนเผ่าพื้นเมือง ชุมชนท้องถิ่น เช่น การจับกุมดำเนินคดีสมาชิกชุมชนที่อยู่อาศัยและทำกินในพื้นที่ดั้งเดิม เป็นต้น รวมทั้งยุติการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่อาจส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของ IPLCs ที่อาศัยและทำกินในพื้นที่ดังกล่าว การดำเนินโครงการหรือมาตรการใด ๆ ต้องเปิดให้ IPLCs มีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้วยความโปร่งใสและเป็นธรรม รวมทั้งมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้สนับสนุนบทบาทของ IPLCs ที่มีศักยภาพในการใช้ประโยชน์และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ภายใต้รูปแบบและวิธีการที่สอดคล้องกับระบบนิเวศวิทยาและภูมิปัญญาท้องถิ่น และรับรองสิทธิในการอยู่อาศัยและการทำกินที่มั่นคงแก่ IPLCs